

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

משפטים

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק טז

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושתיים לבריאה
שנת מאה ועשרים לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח

משפטים

א. השאלות המתעוררות על התאמת השם „משפטים” לתוכנה של כל הפרשה

כבר דובר פעמים רבות¹ על כך, ששמה של הפרשה, שהוא שם של תורה (ולו רק בגלל העיקרון שמנהג ישראל תורה הוא), קשור לתוכנה של הפרשה, וכיוון שזהו שמה של הפרשה כולה, ברור, שבשם זה רמוז התוכן הפנימי של כל הענינים הכתובים בפרשה הזאת, עד הפסוק האחרון.

לפי זה דרוש הסבר על שמה של פרשתנו – משפטים: אמנם חלקה המכריע של הפרשה דן במשפטי התורה ובדיניה², אבל בסופה של הפרשה מסופר על ההכנות למתן תורה³, ועל משה ש„עלה אל ההר...⁴”, דברים שאין להם, לכאורה, קשר לענין ה„משפטים”.

יתר על כן: בשם „משפטים” מכונות מצוות שחובתם מובנת בשכלו של האדם, כידוע⁵. ואם כך אין מובן: בהכנות למתן תורה, שמוספר עליהן בסוף הפרשה, נכלל גם הספור על כך שבני ישראל אמרו „נעשה⁶”, „נעשה ונשמע⁷”, הם צייתו („נעשה”) לקדוש־ברוך הוא עוד לפני שהבינו („נשמע”)⁸, דבר שהוא ההיפך מן המשמעות של „משפטים” (כלומר, מצוות שכליות), ויוצא אפוא שסופה של הפרשה אינו רק ענין השונה משמה „משפטים”, אלא הוא ענין ההפוך ממנו לגמרי. שאלה זו איננה קיימת רק לגבי הסיפור שבסוף הפרשה, אלא גם לגבי הדינים שבפרשה, שהרי ביניהם נמצא הציווי „לא תבשל גדי בחלב אמו”⁹ (בשר בחלב), שאיננו מצווה שכלית¹⁰, אלא חוק¹¹.

ב. גם את המשפטים יש לקיים מפני ציווי ה’

על המילים „ואלה המשפטים” מביא רש”י את דברי חז”ל¹², „מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני”. כידוע¹³, הפירוש הפנימי למאמר זה הוא ש„אף אלו” – גם את המשפטים – אין לקיים משום שכך מחייב השכל, אלא מפני שהם „מסיני” – ציוויים של הקב”ה.

כך ניתן היה, לכאורה, להסביר מדוע מובאים בפרשתנו, פרשת משפטים, הסיפור על אמירת „נעשה ונשמע”, ואיסור בשר בחלב, שאינם משפטים, שהרי בכך רוצה התורה לרמוז, שגם „משפטים” הם במשמעותם הפנימית כאיסור בשר בחלב, למעלה מן השכל – חוקים¹⁴, ולכן גם אותם יש לקיים מתוך קבלת עול מלכות שמים („נעשה ונשמע”), מפני ש„חוקה חקתי גזירה גזרתי”¹⁵.

ג. תשובה זו אינה מתקבלת מפני מספר סיבות

אבל באמת לא ניתן לומר כך, כי:

(א) במכילתא¹⁶ ישנה דיעה אחרת (שרק היא מובאת במדרש רבה¹⁷ בפרשתנו) הסוברת

יומא שם. שמונה פרקים להרמב”ם פ”ו הובא בסהמ”צ להצ”צ מצוה מאה עברי (פר, ב). ע”פ ת”כ קדושים כ, כ*. רמב”ם סוף הל’ מעילה.

ולחעיד ממ”ש החינוך (מצוה צב) לאחרי שמבאר טעם לאיסור בישול בשר בחלב: „ועדיין צריכים אנו למודעי המקובל”. וגם לאחרי שמביא טעם הרמב”ם מסיים: „וכל זה איננו שוה ל”.

(12) וראה פרש”י תשא (לא, יח): החוקים והמשפטים שבואלה המשפטים [וזה שהקדים „חוקים” להמשפטים] – אולי הוא כסדר חשיבותם. ולהעיד במשלה (טו, כה) „שם שם לו חוק ומשפט גו”.

(13) דעת ר’ ישמעאל במכילתא ריש פרשתנו.

(14) ראה לקו”ש [המתורגם] ח”ג ע’ 153 ואילך.

(15) וכמשנ”ת כמ”פ במש”ג (ר”פ חוקת), זאת חוקת התורה – ראה לקו”ש ח”ד [המתורגם] ע’ 38 ואילך. ח”ח [המתורגם] ע’ 133 ואילך. ח”ג ע’ 67. ח”ח שיחה ע’ 230 ואילך.

(16) במדב”ר ר”פ חוקת. בתנחומא שם ג. וראה יומא שם. ועוד.

(17) ריש פרשתנו (דעת ר’ יהודה).

(18) פ”ל ג. (ראה פ”ל מהרז”ו שם). ועד”ו בתנחומא פרשתנו

ג (ראה ע”ג יוסף שם).

(* אב”ל בתו”כ לפנינו: בשר חזיר. ובאוה”ת פרשתנו ע’ א’קלז: „כמבואר ברמב”ם... באותו הרע שאין הטבע מחמתו אל יאמר אי אפשר בבשר חזיר כ’ו נמארו”ל”.

(1) ראה בארוכה לקו”ש [המתורגם] ח”ה ע’ 58 ואילך. ושי”ג.
(2) ראה שעה”ה פ”א. ועוד.
(3) כלשון רש”י ריש פרשתנו: פרשת דיין.
(4) כד, א ואילך (וברש”י שם).
(5) שם, יב ואילך (וברש”י שם. וראה רש”י שם, טז).
(6) פרש”י אחרי יח, ד. מתו”כ שם. יומא טז, ב. וראה מפרשי התורה לואתחנן ו, כ. מפרשי ההגדה בשאלת בן חכם.
(7) כד, ג.
(8) שם, ז.
(9) ראה שבת פת, א ואילך.
(10) כג, יט.
(11) תנחומא פרשתנו ז (בסופו). בה”ג סוף הל’ הדייגין. ר”ח

[ולפיכך היה מתן תורה באמצעות „וירד ה' על הר סיני“²⁴ ו„וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר“²⁵ באופן של „וכל העם רואים את הקולות...“²⁶ – „רואין את הנשמע“²⁷. כלומר, התגלות אלקית הנשגבה מאד משכלל של האדם].

וכיוון שכך, היו צריכים לבוא, לכאורה, מיד לאחר מתן תורה הציוויים על חוקים ועדות, שבהם מתבטא החידוש שבמתן תורה, ומדוע אפוא כותבת התורה בראשונה²⁸ את המשפטים?

אמנם לפי הדיעה הראשונה של חז"ל, שהובאה לעיל, צריכה התורה לכתוב את „המשפטים“ כדי להראות ש„אף אלו מסיני“, אבל בכל זאת נאמר על המשפטים רק „אף אלו מסיני“, וברור שצריך היה לכתוב את החוקים, את המצוות שעיקר ענינם הוא „סיני“.

שאלה זו נעשית תמוהה יותר לפי ההסבר שלעיל, שבסופה של פרשת משפטים עצמה מדובר על הזמן הקרוב למתן תורה, לפני ולאחריו, בעוד שהדינים שבתחילת הפרשה ובחלקה המכריע נאמרו למשה, לפי פירוש רש"י²⁹, מאוחר יותר, בארבעים הימים ששהה בהם בהר סיני. יוצא, שהדינים של „ואלה המשפטים“, הכתובים כאן מיד לאחר הסיפור על מתן תורה, אינם לפי סדר המאורעות³⁰

ואתחנן – תשכ"ח] גם על (החוק ד)פרה אדומה – אינו שייך לכאן, שהרי זה היה רק הכנה ל„מית“, וכלשון רש"י (בשלח שם) „נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו בהם“*.

(24) יתרו יט, כ.

(25) שם כ, א.

(26) שם, טו.

(27) רש"י שם. כדעת ר"ע במכילתא שם (וראה לקו"ש [המתורגם] ח"ו ע' 127 ואילך).

(28) לאחריו הציוויים דס"פ יתרו (כ, כ ואילך), שהם המשך תיכף ל„מית“ – ראה שם, יט: אתם רואים גו'. פרש"י שם, כ.

(29) תשא נא, יח. דלא כמ"ש הרא"ם ריש פרשתנו (ראה משכיל לדוד כאן). ומ"ש הרא"ם (ועד"ז כ' ב'פ' תשא שם), דמה שפ"י רש"י ב'פ' תשא נא דלא כר"י ד, „אף אלו מסיני“ – קשה (כמדובר כמה פעמים). דאיך אפשר שפשוטו של מקרא אחד יסתור מקרא שני?!

(30) ועפ"ז מובן ההמשך בפרש"י, (מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני) ולמה נוסכה פרשת דינין לפרשת מונח וכו' (ובקושיית המפרשים) – כי בשלמא אם פ' דינין, (במרה

ש„ואלה המשפטים – במרה נאמרו“¹⁹. לפי דיעה זו יוצא שאיננה קיימת כאן ההדגשה שה„משפטים“ הם „מסיני“ – והקושיא שהזכרנו קודם לכן, חוזרת אפוא למקומה.

(ב) ועיקר: גם לפי הפירוש „אף אלו מסיני“, הכרח לומר שההדגשה צריכה להיות על כך שאלה הם מצוות שכליות („משפטים“) ולא על כך שאלה הם ציוויים „מסיני“ (חוקים), כיוון ששם הפרשה הוא „משפטים“. כלומר, מן העובדה שהפרשה כולה נקראת „משפטים“, אין לדייק את ההסבר הנ"ל (ש„משפטים“ הם בפנימיותם חוקים) אלא בדיוק את ההיפך: גם איסור בשר בחלב, ויתר על כן: גם הענין הכללי של „נעשה“, „נעשה ונשמע“ – הם במשמעותם הפנימית „משפטים“^{19*}.

ד. מיקומו של פרשת משפטים

גם צריך להבין למה פרשת „משפטים“ כתובה מיד לאחר פרשת „יתרו“, מתן תורה? לכאורה, החידוש שבמתן תורה איננו מתבטא במצוות שהן מסוג „משפטים“, אלא במצוות שהן מסוג עדות וחוקים – שהרי: (א) את המשפטים היו צריכים לקיים לפי השכל, גם ללא ציווי מאת הקב"ה, כדברי הגמרא²⁰ „שאלמלא נכתבו (גם אז) דין הוא שייכתבו“. (ב) לפי שיטת הרמב"ן²¹ אין הכוונה במצוות ה„דינין“ שעליה נצטוו בני נח, רק „להושיב דינין וכו'“, אלא גם „דיני גניבה ואונאה ועושק ושכר שכיר ודיני השומרים ואונס ומפתה ואבות נזיקין וחובל בחבירו ודיני מלוה ולווה ודיני מקח וממכר וכו'“ב – יוצא אפוא שעל רוב עניני המשפטים נצטוו בני ישראל²² כבר קודם לכן, בתוך כל בני נח²³.

(19) במכילתא ליתא תיבת „נאמרו“. אבל כ"ה ביל"ש כאן (רמז שט).

(19*) ולהעיר מרמב"ם סוף הל' תמורה: אע"פ שכל חוקי התורה גזירות הם... ראו להתבונן בהן וכל מה שאתה יכול ליתן לו טעם תן לו טעם. וראה ג"כ מו"נ ח"ג פכ"ו. לקו"ש הל"ב ע' 171 ואילך. (20) זימא שם. וראה תו"כ ופרש"י אחרי שם.

(21) עה"ת וישלח לד, יג.

(22) והחידוש דמ"ת בהם הוא (בעיקר) בענין פרטי המצות והעונשים וכו'. וראה משכיל לדוד כאן.

(23) אבל זה שנצטוו על הדינין במרה (פרש"י בשלח טו, כה. פרשתנו כד, ג. סנה' נה, ב), ולפרש"י [בשלח ופרשתנו שם. וראה שהקו"ש במפרשי רש"י. שיחות ש"פ בשלח, משפטים

(* ובפרט נעמשי"ת [בשיחות שנשמנו בפנים ההנרה. לקו"ש ח"א ס"ע 86 ואילך] שכונות רש"י, שיתעסקו בהם" היא (רק) ללימוד פרשיות הנ"ל.

וזהו גם משמעות הפסוק³⁶, "דע את אלקי אביך" – אין די בכך שהקדוש-ברוך-הוא הוא "אלקי אביך", אלא צריך להיות, "דע" – "אתה בעצמך מצד ההשגה"³⁷.

אך בענין זה אין מובן: לפי פירוש השל"ה, צריך היה הפסוק להיכתב בסדר הפוך: תחלה "אלקי אבי וארוממנהו" ואחר-כך, "זה א-לי ואנוהו", כי בראשונה קיימת האמונה, מצד אביך... הקבלה איש מפי איש, ורק אחר-כך ישנה ה"ידיעה מצד ההשגה", ההבנה באלקות (ובלשון השל"ה: "נטף על מה שהוקבע אמונת האלקות בלבך מצד אביך.. דע אתה בעצמך מצד ההשגה")?

1. אפשרות לסילוק הקושי והפרכתה

לכאורה ניתן היה להסביר זאת לפי הידוע³⁸, שגם לאחר שקיימת אצל האדם אמונה של "ידיעה מצד ההשגה", עדיין יש מקום והכרח לאמונה שלמעלה מהשגה. שהרי כיוון שהקב"ה הוא אין סוף, ברור שכלל שמגיעים לדרגה גבוהה על-ידי השגה, יש תמיד דרגות באלקות שהם למעלה מהשגה שאליהן אפשר להגיע רק על-ידי אמונה.

וזהו הכוונה בסדר הפסוק, "זה א-לי ואנוהו (ואחר-כך) אלקי אבי וארוממנהו" – החידוש הוא, שגם לאחר העבודה של "זה א-לי ואנוהו" – השגה והבנה, צריך להיות הענין של "אלקי אבי וארוממנהו" – אמונה³⁹.

אך עדיין לא הכל ברור: אמנם קיימת דרגה באמונה הבאה לאחור ה"ידיעה מצד ההשגה", אבל בכל זאת, מדוע איננה מוזכרת האמונה הבאה לפני ההבנה ומשמשת לה יסוד – האמונה ב"אלקי אבי", שלאחריה באה התוספת "דע" ("זה א-לי")?

2. תכלית מ"ת – איחוד עליונים ותחתונים

ההסבר לכך:

תכלית מ"ת היתה ביטול הגזירה בקשר

(ובמיוחד לפי פירוש המדרש ש"ואלה המשפטים במרה נאמרו").

מכל האמור לעיל ברור: (א) למרות שהגילוי שבמתן תורה עצמו איננו ענין של "משפטים", וכפי האמור היתה במתן תורה התגלות אלקית שלמעלה מהשכל – בכל זאת ענינו של מתן תורה מתבטא דווקא במשפטים. (ב) מצד שני מגיעים לאחר הענין של משפטים שוב לענין של מתן תורה. (ג) עובדה זו עצמה היא פרט בענין של פרשת משפטים.

ה. דברי השל"ה על "זה א-לי ואנוהו..." והקושי עליהם

כדי להבין את הדברים הללו, יש להבין תחילה את דברי השל"ה³¹ על הפסוק³², "זה א-לי ואנוהו אלקי אבי וארוממנהו" (שאותם מביא כ"ק מורי וחמי אדמו"ר, בשיחותיו³³) ואלה דבריו: "כשזה א-לי, שהוא א-לי מצד השגתי וידיעתי – אז ואנוהו. מלשון אני והו. ר"ל אני והוא דבוקים ביחד, כביכול, כי הידיעה נתפסת בלב. אמנם, כשאין לי הידיעה מצד ההשגה, רק מצד הקבלה שהוא אלקי אבי, אז "וארוממנהו" כי הוא רם ונשגב ממני ואני מרוחק מאתו במצפון הלב".

כלומר, בנוסף לאמונה, הבאה מאת "אבי" – הקבלה איש מפי איש³⁴, צריכה להיות גם "הידיעה". כי על-ידי האמונה מרגיש האדם שהקב"ה הוא "רם ונשגב" ממנו ("וארוממנהו"), וכתוצאה מכך האדם, מרוחק מאתו במצפון הלב; ואילו באמצעות "ידיעה מצד ההשגה", הבנת אלקות ("זה א-לי") נגרם המצב של "אני והו דבוקים ביחד" ("ואנוהו").

נאמרו, ה' אפשר לומר דזה ש"ואלה המשפטים" נכתב כאן הוא לא להסמין פרשה זו, לפרשת מוצ"ב, כ"א להקדימה למש"ב בסיום הפרשה – שה' לפני מ"ת, וסדר הפרשה: בתחילה ואלה המשפטים וגו' ש"במרה נאמרו", אח"כ – ואל משה אמר גו' שנאמר ד' סיון (כד, א וברש"י), ואח"כ – ויאמר ה' אל משה גו' שנאמר, "לאחור מ"ת" (כד, יב וברש"י):

אבל מאחר ש"אף אלו חסוני" א"פ לפרש כן, ולכן קשה, ולמה נסמכה כו" (מכיון שנאמרה במ' שה' יום משה בהר, כנ"ל בפנים).

31 בעש"מ מאמר ראשון (מ, א).

32 בשלח טו, ב.

33 לקו"ד ח"ב שמו, ב ואילך. וראה ג"כ ד"ה וידעת תרצ"ג

(סו"מ קונטרסים ח"א רסד, א). המשך תער"ב פקס"ג.

34 ל' השל"ה שם.

35 ראה לקו"ד ד"ה וידעת שם הדיוק ב"זה".

36 דה"א א כח, ט.

37 של"ה שם.

38 עיין לקו"ת ואתחנן ז, ב ואילך.

39 עיי"ג ד"ה וידעת שם.

ח. ב' ענינים הנ"ל בעבודה פרטית

שני ענינים הנ"ל (העליונים ירדו לתחתונים" ו"התחתונים יעלו לעליונים") מקבילים בעבודה פרטית לאמונה והשגת השכל⁴⁷:

אמונה איננה נובעת מהשתדלותו ויגיעתו של האדם עצמו, אלא היא ניתנת מלמעלה (כלשון השל"ה: "קבלה איש מפי איש"), ולפיכך, גם אם האמונה מאירה בתוכו של האדם, והוא מקיים את רצונו ה' בכח אמונה זו, בכל זאת על-ידי אמונה זו אין האדם מתאחד, עדיין, עם אלקות. מציאות האדם נשארת, מרוחק מאנו."

רק כאשר האדם יגע ומתאמץ בהבנת אלקות, עבודה הבאה מצידו של האדם עצמו, רק אז נגרם איחוד בין מציאותו העצמית לבין הקב"ה – "אני והו דבוקים ביחד".

אך מצד שני, האמונה היא היסוד וההכנה לעבודה מתוך שכל והבנה – כפי שהובא לעיל ש"העליונים ירדו לתחתונים" זוהי ההכנה ל"התחתונים יעלו לעליונים", וזאת מפני שהשכל עלול לטעות, ה"שוחד" של אהבת האדם לעצמו, והפרעות דומות לכך, יכולים לגרום לכך שהשכל לא יקלע אל האמת, ולכן צריכה עבודת ה' להיות מבוססת על יסוד של אמונה וקבלת עול, דבר הגורם לכך שהשכל וההבנה יהיו נכונים ואמיניים.

ט. "יתרו" ואח"כ "משפטים"

כך יובן סדר הפרשיות: פ' יתרו (ואחר-כך) משפטים:

פרשת יתרו היא פרשת מתן תורה, הנתינה מלמעלה – "העליונים ירדו לתחתונים", וכך התגלתה אז אצל בני ישראל האמונה, דבר המתבטא בהתבטלות עצמית – "ויחרד...", אבל לאחר ההתגלות מלמעלה, ההתגלות במתן תורה, מתחילה עבודת ה' מסוג של "התחתונים יעלו לעליונים", עבודה המביאה לידי איחוד בין מציאות הנבראים לבין אלקות. וזהו ענינם של "משפטים" – מצוות שכליות: חכמתו של הקב"ה נתפסת בשכל

ל"עליונים" ו"התחתונים", וגרימה למצב ש"התחתונים יעלו לעליונים והעליונים ירדו לתחתונים"⁴⁰ – התחברות בין "עליון" ו"תחתון", תוך הדגשה ש"התחתון" לא יבטל את מציאותו וייהפך ל"עליון", אלא שהוא יישאר מציאות של תחתון, ובמציאות כזאת יעלה ויתחבר עם ה"עליונים"⁴¹.

זהו ההסבר גם לכך שאין די בזאת ש"העליונים ירדו לתחתונים" – "וירד ה' על הר סיני וגו'" – אלא היה צורך שגם "התחתונים יעלו לעליונים". ויותר מכך: המדרש מדייק ומקדים את הענין של "התחתונים יעלו לעליונים..." לענין של "העליונים ירדו...", למרות שלמעשה היה הסדר הפוך⁴²:

כיוון שהענין של "העליונים ירדו לתחתונים" אינו נגרם על-ידי ה"התחתונים" אלא על-ידי ה"עליונים" (כפי שמודגש בלשון המדרש, שהקב"ה אמר, ואני המתחיל"), לכן אין ענין זה גורם להתחברות ה"התחתונים" עם אלקות, אלא לביטול מציאותם של בני ישראל – "ויחרד כל העם..."⁴³, "וירא העם ויגעו ויעמדו מרחוק"⁴⁴ ושל כלל העולם, ויחרד כל ההר...⁴⁵ עד כדי כך שבכל העולם, "צפור לא צווח... אלא העולם שותק..."⁴⁶.

וכדי שתבצע בשלמות כוונת מתן תורה, שהוא, כפי שהוסבר לעיל, שהעולם יתחבר ויתאחד עם ה"עליונים" בעודו במציאות של "תחתון", יש צורך בעבודת התחתונים עצמם – "התחתונים יעלו לעליונים" – שרק באמצעותה מתאפשרת התחברות כזאת.

מצד שני היה צורך בהכנה של "העליונים ירדו לתחתונים" (כלשון המדרש – "ואני המתחיל שנאמר וירד ה'..."), כי ההתבטלות הנגרמת על-ידי כך ל"התחתונים" מהווה נתינת כח ל"התחתונים", כדי שהם יוכלו אחרי-כך לעלות ל"עליונים" בכחות עצמם.

40) שמו"ר פ"ב, ג. תנחומא וארא טו.

41) להעיר ג"כ מביאיה"ז מג, ד.

42) ראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"ח ע' 23 ואילך.

43) יתרו יט, טז.

44) שם כ, טו.

45) שם יט, יח.

46) שמו"ר ספכ"ט.

47) להעיר ג"כ ממשנ"ת בארוכה (לקמן ע' 467 ואילך –

ס"ד. ס"ו ואילך) בהחילוק דמצות ותורה, ביטול ויחוד.

נאמרו". כלומר, כיוון שכך מחייב שכלו. אמנם גם לפי פירוש המדרש הסוד בין הפרשיות הוא הקדמת פרשת יתרו לפרשת משפטים, כי גם ההבנה צריכה להיות מבוססת על אמונה וקבלת עול, כפי שהוסבר בסע' ח' – אך זאת רק לגבי העובדה שיסודה של ההבנה הוא „סיני“. אבל העבודה מסוג של משפטים עצמה, איננה עבודה מתוך קבלת עול ו„סיני“, אלא עבודה בכח השכל.

יא. עבודה מתוך הבנה תגרום ל„אי־אפשי“

כך יובנו יותר גם דברי הרמב"ם⁵⁴, האומר שדברי חז"ל⁵⁵, „לא יאמר אדם אי אפשי וכו' אלא אפשי ומה אעשה שאבי בשמים גזר עלי“ מכוונים רק לגבי החוקים, אבל לגבי משפטים צריך לומר „אי אפשי“, כי אם יאמר „אפשי“, הרי הוא מושחת במדותיו.

והלא לכאורה מוסבר בספרי חסידות⁵⁶, שגם את המשפטים יש לקיים מתוך קבלת עול בדיוק כחוקים?

ההסבר לכך הוא כדלהלן⁵⁷: נכון אמנם שצריכה להיות קבלת עול, כי אי אפשר להתבסס על שכלו ורגשותיו של האדם. ויותר מכך: קיום המשפטים רק מתוך הבנה יגרום לגריעת העיקר – עבודת ה', והלא אצל יהודי צריך להיות קיים בכל הענינים היסוד „אנכי ה' אלקיך“, אך עם כל זאת הכוונה של „משפטים“ היא, שהמצוות יחדרו ויקיפו גם את כוחותיו הפנימיים של האדם, ואז גם הוא, כפי שהוא במציאותו, ללא התבטלות, ימאס ברע, ויצעק „אי אפשי“.

יב. המטרה היא גם „עליונים“ ירדו לתחתונים“

למרות שיש יתרון בעבודה של „ידיעה מצד

הנברא עד שמתהווה ביניהם „יחוד נפלא“⁴⁸, וכך חודרת חכמתו של הקב"ה ואופפת את מציאות האדם בשלימותה. באמצעות כל זאת מתבצעת כוונת מתן תורה, שהיא התחברות בין „עליונים“ לבין „תחתונים“.

י. הפשט והדרש מתאימים לשני סוגי העבודות הרוחניות הנ"ל

כך יובן ההבדל, בפנימיותם ועומקם של הענינים, בין הדרשה „אף אלו מסיני“, המובאת בפירוש רש"י על התורה, ומכאן הוכחה שהיא נלמדת בדרך הפשט, לבין הדיעה במדרש ש„ואלה המשפטים במרה נאמרו“:

כאשר עוסקים בלימוד בדרך הפשט, כלומר התחלת העבודה, אין שום הבנה באלקות, אהבה ויראה וכדו'⁴⁹, או אין די וגם אין תועלת בהבנת השכל לגבי חובת קיום משפטים, כי הנפש הבהמית עדיין מושלת ושולטת בקרבו;

לפיכך צריך תחילה לדעת ולחוש ש„אף אלו מסיני“ – שגם למשפטים יש תוקף כמו לעשרת הדיברות שניתנו מסיני ב„קולות וברקים“⁵⁰ וכו', והביאו לידי „ויחרד כל העם“ – פחד וביטול המציאות העצמית.

בדומה לכך קיים בעבודת האדם הענין של „לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע“⁵¹, הצעקה וה„רוגז“ של הנפש האלקית על הנפש הבהמית חודרת ואופפת אותו והוא מתבטל⁵².

לעומת זאת כאשר כבר עוסקים בדרך ה„דרש“ שבתורה, כלומר, בדרגות גבוהות יותר בעבודת ה', באהבה ויראה והתבוננות וכדו'⁵³, אז אדרבה: יש לקיים את המצוות מסוג של משפטים ללא הזדקקות ל„ירגיז“, לקולות וברקים של מתן תורה, אלא מפני ש„במרה

(48) תניא פ"ה.

49) דפשו הוא כנגד עולם הנשי – ע"ח (הובא בנגיד ומצוה בתחלתו. נהר שלום בהקדמת רחובות הנהר בסופו) ומ"ח (מס' חייב הנשמות פ"א מ"ב) והובא ונתבאר בלקו"ד ח"ד תשע"א, א. (50) ובפרט לפי פ' הרא"ם דלעיל הערה 29.

(51) ברכות ה', א. (52) תניא פכ"ט (לו, א ואל"ך). וראה ג"כ שם פלא"א (לט, ב ואל"ך).

(53) דדרוש ורמזו הם כנגד בריאה ויצירה (ע"ח ומ"ח שם. וראה לקו"ד שם). וראה תניא רפ"ט, דאהו"ר – יצירה, והתבוננות – בריאה.

(54) שמונה פרקים דלעיל הערה 11 (הובא בהס"מ צ' להצ"צ שם).

(55) תו"כ קדושים שבעה העה"ל.

(56) ראה נוסף על הנסמך לעיל הערות 14, 15: ד"ה למען דעת תר"ץ פ"ה (סה"מ קונט" ח"א פד, א). ד"ה הוי' לי בעוורי תרצ"א (תרפ"ז) פ"ג (סה"מ שם קפ, א). סה"מ אידיש ע' 46. ועוד.

(57) נוסף על משנת' בלקו"ש [המתורגם] (ח"ח ע' 130 ואל"ך. ועוד) דזה גופא שצריך לקיים מצות אלו מצד הטעם שכלי שבהם הוא לפי שכן גזר הקב"ה שהרוצח שבמצות אלו יתלבש ב„טעם“. עיי"ש בארוכה.

יג. שלבים אלו נמצאים גם בהתגלות תורת החסידות

כשם שקיימים שלבים אלו במתן תורה בכלל – בתחילה פרשת יתרו, גילוי מלמעלה, הנעלה מהמציאות, אחר־כך עבודת האדם, פרשת משפטים, ובתוכה עצמה שתי דרגות: בתחילה משפטים כפשוטם, מצוות שכליות (המבוססות, אמנם, על פרשת יתרו – אמונה וקבלת עול) ולבסוף חוקים ומתן תורה שאינם גורמים לביטול מציאות האדם, אלא האופפים אותו החדרים למציאותו (משפטים) –

כך נמצאים שלבים אלו גם בהתגלותה של פנימיות התורה, תורת החסידות⁶⁰, כדלהלן: בתחילה התגלה תורת החסידות הכללית, באופן שאינו נתפס בשכל, על־ידי הבעל־שם־טוב. עיקר ההדרגה היתה אז על ענין של אמונה, וצדיק באמונתו יחיה⁶¹, כידוע.

אך הכוונה היא שתורת החסידות תחדור אל מציאות האדם עצמה, אל שכלו ואל כוחותיו הפנימיים, לפיכך נתגלתה אחר־כך תורת חסידות חב"ד על־ידי אדמו"ר הזקן, אשר קירב את החסידות לכוחות השכליים, חב"ד (חכמה, בינה, דעת) שבנפש, כך שכל אחד יוכל להבין את הדברים, עד שהם יחדרו למציאותו בשלמותה.

[וזהו ההסבר לאימרת הרב מברדיטשוב⁶²: „כולנו אכלנו מקערה אחת, והליטוואק (אדמו"ר הזקן) לקח את חלק הסמך ביותר” – על־ידי תורת חסידות חב"ד מתממשת הכוונה של התגלות תורת החסידות, כפי שהוסבר קודם לכן בענין של משפטים].

על־ידי הבנה באלקות עד ש, אני והוא דבוקים ביחד” – נגרים שגם כאשר מכירים אחר־כך בכך ש, תכלית הידיעה שלא נדעך⁶³, מכירים בכך שגם הענינים שהם, לכאורה, בתחום הבנתו הם, למעשה, למעלה מהבנתו, ויותר מכך: אפילו הענינים שאינם מלכתחילה בתחום הבנתו – כל אלה לא יישארו אצלו בבחינת „מקיפים” חיצוניים בלבד, אלא

השגה”, עבודה מתוך הבנה, שבאמצעותה מתהווה איחוד עם חכמתו של הקב"ה, בכל זאת, כיוון ששכל האדם הוא מוגבל, הרי ברור שהאיחוד קיים רק בדרגות הנתפסות בשכלו. כוונת מתן תורה היא, לעומת זאת, לגרום להתחברות של „עליון” עם „תחתון”, כך שגם ה„עליונים” שלמעלה מהבנת האדם, וגם בדרגות שאינם כלל בתחום הבנתו, יבואו לידי התחברות עם ה„תחתונים”, וזאת באופן שלא תיגרם להם התבטלות, אלא שגם „עליונים” אלה יקיפו את מציאותם.

וזהו החידוש ב„אלקי אבי וארוממנהו” הבא לאחרי „זה א־לי ואנוהו”:

האמונה שישנה ב„קבלה איש מפי איש” (שהיא הכנה ל„זה א־לי ואנוהו”) איננה נובעת מעבודת האדם עצמו, ולפיכך איננה קשורה למציאותו, כפי שהוסבר לעיל בהרחבה. לכן היא איננה מוזכרת בשירת בני ישראל, שהרי היא איננה תוצאה של עבודתם (שירתם), אלא היא כח הניתן מלמעלה. אך לא כן הוא הדבר אחרי שקיים אצל האדם איחוד מוחלט עם חכמתו של הקב"ה – „אני והוא דבוקים ביחד” – עד כדי כך שהם כתובים במילה אחת („ואנוהו”) – אז גם הדרגות שלמעלה מהבנתו ואשר אפשר „לקלוט” אותם רק באופן של „וארוממנהו”, בכח האמונה, אז גם דרגות אלו אינן מביאות לביטול מציאותו, אלא „ארוממנהו” עצמו חודר למציאות האדם⁶⁴, שהרי מציאותו מאוחדת לחלוטם עם אלקות, ולפיכך היא איננה מתבטלת אפילו לגבי דרגות הנעלות ונשגבות מהבנתו⁶⁵.

כך יובן מדוע סופה של פרשת משפטים הוא בקשר למתן תורה („נעשה ונשמע”), ולפני כן כתוב דין בשר בחלב (חוקה): כאשר קיים הענין של „משפטים”, איחוד שכל האדם עם חכמתו של הקב"ה, נעשים גם ה„חוקים”, וכן הענין של נעשה ונשמע ומתן תורה, בבחינת משפטים – הם חודרים למציאותו של האדם.

58) להעיר ג"כ מדה"ה תרצ"ג שם (פ"ג): „נאָר דאָס איז קלאַר שטאַרק און ריין און עס שטאַרקט אים אין אלץ (=אלא שוהו ברור, חזק ונקי, ומחזק אותו בכל).
59) ע"ד הידוע (ו"ה כבוד מלכותך תרס"א (קרוב לסופו).
ועוד) שכלים דאציילת להיותם אלקות ממש יכולים לקבל בתוכם גילוי האור שהוא בבחי' בליג בעצם כ"ו.

60) ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 158. ועוד.

61) חבוקק ב, ד.

62) תו"ש ע' 47.

63) ראה בחינת עולם ח"ו פ"ב. עיקרים מ"ב פ"ל. ש"ה

צא, ב.

יורגשו באדם עצמו⁶⁴ – „משפטים“.

ובאמצעות ההתייגעות בהבנת התורה בכלל, ובתורת חסידות חב"ד בפרט, זוכים

64) וע"ד פתגם כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע (סה"ש תש"ה ע' 85. ועד"ו סה"ש תש"ג ע' 63): „או מען ויצט ביי ויך אין חדר און מען עפנט דעם לקו"ת פילט מען עצמות א"ס (=כשיושב בחדרו ופותח ה„לקוטי-תורה“ מרגישים עצמותו יתברך). ואף שזה שייך רק ביחודי סגולה, מ"מ, מכיון שב"ק מו"ח אדמו"ר פרסם זה ונדפס בו, הרי מובן ש„אפס קצהו ושמץ מנהו“ (ע"ד מש"נ בתניא פמ"ד) שייך אצל כאו"א מישראל.

ללמוד את תורתו של משיח⁶⁵, לימוד באופן של ראייה⁶⁶, עד לכך ש„ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר“⁶⁷.

(משיחות ש"פ משפטים תשכ"ה, תשל"ו)

65) ראה פסחים (ג, א. וש"ג), ותלמודו בידו. לקו"ת בהר מ, ב. ועוד. וי"ל שעד"ו הוא גם בנוגע לתורתו של משיח (ראה תניא רפ"ז).

66) שער האמונה פ"ס. סד"ה וידבר אלקים (הב') תרצ"ט.

67) ישעי' מ, ה. וראה שער האמונה פכ"ה ואילך.

לזכות

כ"ק אַדוֹנָנוּ מוֹרְנֵנוּ וְרַבֵּינוּ

מַלְךְ הַמְּשִׁיחַ

ויה"ר שעי"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אַדוֹנָנוּ מוֹרְנֵנוּ וְרַבֵּינוּ מַלְךְ הַמְּשִׁיחַ

לְעוֹלָם וָעֶד

הוספה

בשורת הגאולה

מז.

דער מינוי פון דוד מלכא משיחא איז דאך שוין געווען, כמ"ש¹ "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו", עס דארף נאָר זיין קבלת מלכותו ע"י העם און די התקשרות צווישן דעם מלך מיט דעם עם בשלימות הגילוי – בגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחות ש"פ משפטים, פ' שקלים, מבה"ח אדר תנש"א)

(1) תהלים פט, כא.

המינוי דוד מלכא משיחא הרי כבר הי', כמ"ש¹ "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו", צריכה רק להיות קבלת מלכותו ע"י העם והתקשרות בין המלך והעם בשלימות הגילוי – בגאולה האמיתית והשלימה.

סו.

בנוגע להמאורעות דימים אלה:

לכל לראש – המאורע שאירע בערב שבת זה, שבו התאספו והתכנסו יחדיו ראשי מדינות גדולות וחשובות בעולם, ובראשם נשיאי שתי המעצמות הגדולות, והחליטו והכריזו על תקופה חדשה ביחסי מדינות העולם – ביטול מצב של מלחמות בין מדינות העולם, שיתבטא

גם בצמצום וביטול כלי נשק, ועד לשלום ואחדות, שיתוף פעולה ועזרה הדדית בין מדינות העולם לטובת האנושות כולה.

וקדם למאורע זה (בהשגחה פרטית) נאמו של נשיא מדינה זו לאומה כולה (באור ליום הרביעי, "קמי שבתא"¹, התחלת ערב שבת זה), שבו הודיע והכריז על פעולותיו בצמצום וביטול כלי נשק, וניצול הכספים (שלא ינתנו לרכישת כלי נשק) כדי להוסיף בעניני הכלכלה של בני המדינה – הכרזה שאושרה ע"י "בית הנבחרים", שבו נקבעים חוקי המדינה שיש להם תוקף ע"פ תורה ("דינא דמלכותא דינא"²).

ויש להתבונן בהלימוד וההוראה ממאורע זה, וגם בפרטי הענינים דהמאורע – מקומו וזמנו, כולל שייכותו לתוכנו של הזמן בתורה, בפרשת השבוע, כדלקמן.

הלימוד וההוראה ממאורע זה הוא בענין כללי ועיקרי בעבודתם של בניי ("מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"³) – "להביא לימות המשיח"⁴:

מהיעודים דהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בשייכות להנהגת אומות העולם – "וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה"⁵.

ולהוסיף, שענין זה יהי' ע"י פעולתו של מלך המשיח עצמו – כמ"ש בהתחלת הפסוק⁵ "ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים" ("השופט הוא מלך המשיח . . . שיהא אדון כל העמים, והוא יוכיח להם ויאמר למי שימצא בו העול ישר המעוות . . . ומפני זה לא תהי' מלחמה בין עם לעם כי הוא ישלים ביניהם, ולא יצטרכו לכלי מלחמה, וכתתו אותם לעשות מהם כלי לעבודת האדמה"⁶), שכן, "באחרית הימים נכון יהי' הר בית ה'

(1) פסחים קו, סע"א.

(2) גיטין יו"ד, ב. וש"נ.

(3) תניא רפל"ז.

(4) ל' חז"ל – במשנה ספ"ק דברכות.

(5) ישע' ב, ד. מיכה ד, ג.

(6) פי' הרד"ק עה"פ.

גו' ונהרו אליו כל הגוים והלכו עמם רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלקי יעקב ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים"⁷, "והמורה הוא מלך המשיח, ועליו נאמר וּשְׁפֹט"⁶.

וכיון שבימים אלו מחליטים ומכריזים ראשי מדינות בעולם ע"ד צמצום וביטול כלי נשק וההוספה בהענינים הדרושים לקיום כלכלת המדינה והעולם כולו – תוכן היעוד "וכתתו חרבותם לאתים", שבירת כלי המלחמה לעשות מהם כלים לעבודת האדמה, "ארץ ממנה יצא לחם"⁸ – ה"ז סימן ברור על התחלת קיומו של יעוד זה בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ליתר ביאור:

כיון שנמצאים ב"זמן השיא" ("די העכסטע צייט") של ביאת משיח צדקנו, "הנה זה (מלך המשיח) בא"⁹, רואים כבר (מעין ו)התחלת פעולתו של מלך המשיח על העמים, "ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים וגו'" – עי"ז שהקב"ה נותן בלב המלכים דאווה"ע ("לב מלכים ושרים ביד ה'")¹⁰ להחליט ולהכריז יחדיו ע"ד המעמד ומצב "וכתתו חרבותם לאתים".

וזהו הטעם שהחלטה והכרזה זו היתה בזמן זה דוקא – בגלל שייכותו המיוחדת להגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בפועל ממש.

ויש להוסיף, ששייכותו של המאורע להתחלת פעולתו של משיח צדקנו מודגשת גם בפרטי המאורע – המקום והזמן שבהם היתה החלטת והכרזת ראשי המדינות על המעמד ומצב "וכתתו חרבותם לאתים":

המקום שבו אירע מאורע זה (מקום מיוחד שבו מיוצגים בקביעות

(7) ישעי' שם, ב"ג. מיכה שם, א"ב.

(8) איוב כח, ה.

(9) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

(10) לשון הרגיל – ע"פ משלי כא, א. וראה לקו"ש ח"י"ג ע' 285 הערה 1 ובשוה"ג.

באי־כח המדינות שבעולם כדי להתדבר ביניהם בדרכי נועם ודרכי שלום) – הוא במדינה זו ובעיר זו, המדינה והעיר שבה נמצא „בית רבינו שבבבל”¹¹, „בית חיינו”, בית הכנסת ובית המדרש, בית תורה תפלה וגמ”ה, דכ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו, שבחר בו וקבעו להמקום המרכזי שממנו „תצא תורה”, הפצת התורה והמעיינות חוצה בכל קצוי תבל עד ביאת משיח צדקנו (כשיפוצו מעינותיך חוצה¹²), שאז יהי גם קיום היעוד „וכתתו חרבותם לאתים”.

והענין בזה:

בבוא נשיא דורנו לחצי כדור התחתון, וקבע מקומו במדינה זו ובעיר זו, התחיל בתוקף ונעשה הברור והזיכוכ דחצי כדור התחתון, שגם בו נמשך הגילוי דמתן־תורה (שהי’ בחצי כדור העליון¹³), ויתירה מזה – אדרבה – שנעשה המקור שממנו נמשך ונתפשט עיקר הפעולה דהפצת התורה והמעיינות חוצה בכל קצוי תבל ממש, ע”י השלוחים ששלח ברחבי העולם (גם לחצי כדור העליון), עד לפנה הכי נדחת שבעולם, כדי להפיץ תורה ויהדות בין כל בני” (כולל ובמיוחד אלו שדרים בין אומות העולם ומדברים בלשונם ומתנהגים בחיצוניות כמותם), ועוד וג”ו עיקר, הפצת כל עניני טוב וצדק ויושר גם בין אוה”ע ע”י קיום מצוות בני נח¹⁴, כמודגש ביותר בשנים האחרונות, ככל שהולכים ומתקרבים יותר להזמן דביאת משיח צדקנו, ש”אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה’ ולעבדו שכם אחד”¹⁵.

ובתקופה האחרונה (החל משנת נסים, והמשכה בשנת „נפלאות אראנו” ו„נפלאות בכל”) הגיעה פעולה זו לשיא – בפריצת גבולותי של המדינה ההיא שבשעתה חרתה על דגלה והכריזה מלחמה בהפצת התורה והיהדות ועד למלחמה באמונה בבורא עולם ומנהיגו (כולל גם המאסר

11 מגילה כט, א. וראה בארוכה קונטרס בענין מקדש מעט זה כו’ (סה”ש תשנ”ב ע’ 465).

12 אגה”ק דהבעש”ט – כש”ט בתחלתו. ובכ”מ.

13 ראה אג”ק אדמו”ר מהוריי”צ ח”ב ע’ תצב ואילך. וש”נ.

14 כפס”ד הרמב”ם (הל’ מלכים פ”ח ה”י) ש”צוה משה רבינו מפי הגבורה לכוף את כל

באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח”.

15 צפני” ג, ט. וראה רמב”ם שם ספי”א.

דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ולאח"ז וכתוצאה מזה יציאתו מגבולות המדינה ההיא), ואעפ"כ, נמשכה גם שם הפעילות דשלוחי נשיא דורנו בהפצת התורה והיהדות בחשאי ובמס"נ ממש, עד לתקופה האחרונה שנתבטלה גזירת המלכות ונתאפשר המשך הפעילות דהפצת התורה והיהדות ביתר שאת וביתר עוז, בגלוי ובפירסום, ועד לנפילתו של המשטר הקודם, והקמתו של משטר חדש שהכריז לצדק וליושר ולשלום, על יסוד האמונה בבורא העולם ומנהיגו.

ובהמשך לזה התקיימה בערב שבת זה הפגישה בין מנהיגה החדש של המדינה ההיא למנהיגה של מדינה זו, בהשתתפותם של עוד כמה מנהיגי מדינות גדולות בעולם, שבה נתקבלה ההחלטה וההכרזה שתוכנה, "וכתתו חרבותם לאתים".

ויש לומר, שבקיומה של פגישה החלטה והכרזה זו בהעיר של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר (שבה נתקבצו מנהיגי המדינות, כולל גם מנהיג מדינה זו, שהוצרך לבוא מעיר הבירה לעיר זו¹⁶), מרומז, שכל זה בא כתוצאה מהפעולות דהפצת התורה והיהדות, צדק ויושר, בכל העולם, שנעשו ונעשים ע"י נשיא דורנו, משיח שבדור¹⁷, ועד שע"י שלימות העבודה בכהנ"ל בימינו אלה נעשה העולם כולו ראוי ומוכשר להתחלת הפעולה דמלך המשיח, "ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים"¹⁸.

16) ואף שהטעם הפשוט לזה הוא לפי שהמקום המיוחד שבו מיוצגים בקביעות באי-כח המדינות שבעולם נקבע מלכתחילה במקום שאינו עיר הבירה של מדינה מסויימת, הרי, הטעם האמיתי לקביעות מקום זה בעיר זו דוקא, הוא, להיותה עיר הבירה של "מלכי רבנן" (ראה גיטין סב, סע"א. ועוד), כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (וראה לקמן הערה 18).

17) ראה קונטרס הנ"ל (שבהערה 11) ס"ה שנשיא הדור הוא המשיח שבדור. ובהגשה יתירה בכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – כמרומז בב' שמותיו: "יוסף" – ע"ש ש"יוסף אדני-שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'" (ישעי' יא, יא-יב), ו"יצחק" – ע"ש ש"אז ימלא שחוק פינו" (תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א).

18) ולהעיר, שארגון חבר העמים למטרת אחדות ושלום בין העמים הוקם בחצי כדור התחתון לאחרי ובסמיכות לבואו של נשיא דורנו לחצי כדור התחתון (החל מהחלטה שנתקבלה באמצע המלחמה, בשנת תש"ב לערך, ובעיקר בסיומה של המלחמה, בשנת תש"ה לערך), ונקבע מקום מושבה בעירו של נשיא דורנו,

וגם הזמן שבו אירע מאורע זה (בתקופה האחרונה עצמה) הוא זמן מסוגל בשייכות להגאולה. מצד הקשר והשייכות דזמן זה לנשיא דורנו – להיותו ערב שבת האחרון בחודש שבט, חודש האחד עשר, שהעשירי שבו הוא יום ההילולא (גמר ושלמות העבודה) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאחד עשר שבו נעשה המשך וחיודוש הנשיאות שלו ביתר שאת וביתר עוז עד לסיום וגמר כל העבודה של דורנו זה (דור האחרון של הגלות שהוא הוא דור הראשון של הגאולה) במשך מ"ב שנים די"ל שהם כנגד מ"ב המסעות שבמדבר העמים, שאז כבר מוכנים ועומדים להכניסה לארץ בגאולה האמיתית והשלימה (כמדובר בארוכה בהתוועדות שלפנ"ז¹⁹) – שגם בהזמן (נוסף על המקום) שבו היתה ההכרזה ע"ד "וכתתו חרבותם לאתים" מודגשת השייכות לפעולתו של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, המשיח שבדור, שעל ידו נעשה קיום היעוד "וכתתו חרבותם לאתים וגו'".

. . . יש לומר, שהחלטת והכרזת מנהיגי אה"ע בערב שבת פרשת משפטים ע"ד המעמד ומצב ד"וכתתו חרבותם לאתים", היא, כתוצאה מהחלטת והכרזת "מלכי רבנן" ש"הנה זה (מלך המשיח) בא", החל מהפס"ד של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שמכבר נשלמו מעשינו ועבודתינו דמשך זמן הגלות ומוכנים כבר לקבלת פני משיח צדקנו, וכן הפס"ד של הרבנים ומורייהוראה בישראל שהגיע זמן הגאולה, "יעמוד מלך מבית דוד וכו' בחזקת שהוא משיח" ועד להמעמד ומצב ד"הרי זה משיח בודאי²⁰ – פס"ד "מסיני", שנמשך וחדר גם בגדרי העולם, עד כדי כך

ועד לבניית הבנין המיוחד (בשנת תשי"א לערך) – שבזה מודגש שהאחדות והשלום בין העמים היא כתוצאה מפעולתו של נשיא דורנו בבירור העולם (ע"י הפצת התורה והיהדות וצדק ויושר בכל העולם), וככל שניתוסף בבירור העולם ע"י נשיא הדור ניתוסף גם בקיומו וביסוסו של הארגון שמטרתו לפעול אחדות ושלוש בעולם, ועד לגמר ושלמות בירור העולם בקיום היעוד "וכתתו חרבותם לאתים" שהוא היסוד של ארגון זה*.

(19) שיחות י"א שבט וש"פ בשלח (סה"ש תשנ"ב ע' 308).

(20) רמב"ם הלי' מלכים ספ"א.

(* ועד שפסוק זה מתנוסס על גבי כותל הבנין.

שמנהיגי אוה"ע²¹ מחליטים ומכריזים מדעתם (ו"בערכאות שלהם", שיש בהם התוקף ד"דינא דמלכותא דינא") ע"ד המעמד ומצב ד"וכתתו חרבותם לאתים".

. . . ע"פ האמור לעיל מתחזקת יותר הפליאה והתמיהה, ביחד עם גודל הצער וההבהלה (ועד שמצד גודל הצער אין להאריך בזה ביום השבת) – היתכן שבנ"י נמצאים עדיין בגלות?!... עד מתי?!...

היתכן שלאחרי כל הסימנים על בוא הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש, עד להמאורע דערב שבת זה שאפילו אוה"ע מכריזים שהגיע הזמן ד"וכתתו חרבותם לאתים" – נמצאים אנו ביום הש"ק זה בחוץ לארץ, במקום להמצא, יחד עם כל בני"מכל קצוי תבל, בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש ובבית המקדש, מסובים ל"שולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם"²², שעליו ערוכים הליתן ושור הבר ויין המשומר!

ועוד ועיקר – שעדיין לא נתקבלה ההודעה והציווי ונתינת-כח ד"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כפי שקוראים בתורה במנחה) בנוגע לבנין ביהמ"ק השלישי!

ומזה מובן גודל הצורך וההכרח להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהענינים שמקרבים ומזרזים ומביאים בפועל ממש את הגאולה תיכף ומיד ממש.

ולכל לראש – בהענין המודגש בפרשת משפטים:

"משפטים" – פרטי הדינים בין אדם לחבירו מתוך שלום²³ (ופשיטא שלילת הפכו, ביטול סיבת הגלות האחרון²⁴), שע"ז באה הגאולה, כמאחז"ל²⁵ במעלת המשפט ש"בו ציון נבנית, שנאמר²⁶ ציון במשפט

(21) ד"אע"ג דאינהו לא חזו מזליהו חזו" (מגילה ג, א).

(22) פרש"י ריש פרשתנו.

(23) ראה שמו"ר ריש פרשתנו (פ"ל, א): "באין לידי משפט והם עושין שלום". ובחידושי הרד"ל שם: "אפשר ר"ל ע"י פשרה, וכמ"ש בסנהדרין (ו, ב) איזהו משפט שלום זה הביצוע".

(24) ראה יומא ט, ב.

(25) שמו"ר שם, טו.

(26) ישע"א, כז.

תפדה", וכן צדקה ("ושבי" בצדקה"26) וגמילות חסדים²⁷, כמפורש בפרשתנו²⁸, "אם כסף תלוה את עמי את העני", "גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה"²⁹, וכמבואר גם בהסוגיא בבבא בתרא³⁰ ("פירושה" של פרשת משפטים בתושבע"פ) פרטי הענינים דמצות צדקה, ומהעיקר, "גדולה"³¹ צדקה שמקרבת את הגאולה, שנאמר³² כה אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות".

. . . ובהמשך לזה – גם ההוראה מהתחלת פרשת תרומה (שקורין במנחת שבת): "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", החל מהמקדש הפרטי שבכא"א מישראל ("בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד"³³), בלבו פנימה, ובביתו ובחדרו, שנעשה בית תורה תפלה וגמ"ה, כולל ובמיוחד ההשתתפות בבנין והרחבת בתי־כנסיות ובתי־מדרשות באופן ד"ויקחו לי תרומה גו' זהב וכסף ונחושת"³⁴ (כל י"ג ט"ו)³⁵ דברים המנויים בכתוב), שעיי"ז ממהרים ומזוזים ופועלים תיכף בנין ביהמ"ק השלישי כפשוטו ממש.

. . . שההחלטה על זה³⁶ תביא תיכף את השכר³⁷, תביא הגאולה, תיכף ומיד ממש, שאז תערך המלוה מלכה, "סעודתא דדוד מלכא משיחא"³⁸, בהשתתפותו של נשיא דורנו משיח צדקנו בראשנו, בארצנו

(27) כולל גם הפעולה על אוה"ע לעסוק בצדקה, ובפרט לאחר החלטת מנהיגי המדינות ע"ד חסכון בהוצאות הכספיות לצרכי נשק, אזי נקל יותר לפעול שיוסיפו בפעולות של צדקה, הן בנוגע לאוה"ע, והן בנוגע לבני".

(28) כב, כד.

(29) סוכה מט, ב.

(30) ה, א ואילך.

(31) יו"ד, א.

(32) ישעי' נו, א.

(33) ראה אלשיך עה"פ. של"ה סט, א. ועוד.

(34) כה, ב-ג.

(35) ראה לקו"ש חכ"א ע' 153, ובהנסמן שם.

(36) ליתן כפי נדבת לבם הטהור להקרב גמ"ה, שבמוצאי שבת קודש זה נערכת מלוה מלכה

לטובת הקרבן (המו"ל).

(37) ראה תענית ה, ב. שו"ע או"ח סו"ס תקעא.

(38) סידור האריו"ל במקומו. ועוד.

הוספה / בשורת הגאולה

הקדושה, בירושלים עיר הקודש ובבית המקדש השלישי.

. . . ויה"ר והוא העיקר – שהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תבוא בפועל ממש תיכף ומיד ממש . . עם כל הפירושים שב"מיד" [כולל גם הר"ת דכללות הדורות משה ישראל (הבעש"ט) דוד (מלכא משיחא)]

. . . [ובפרטיות יותר בנוגע לדורנו זה – שבר"ת ד"מיד" נרמזים ג' התקופות השייכות לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו³⁹, ועל סדר הקירבה אלינו – משיח (מנחם שמו), יוסף יצחק, דובער (שמו השני של כ"ק אדנ"ע)],

וכל הפירושים שב"ממש", ולכל לראש מיד ממש כפשוטו, ממש ממש ממש.

(משיחות ש"פ משפטים, ז"ך שבט, מבה"ח אדר א' תשנ"ב)

(39) ראה לעיל ע' 166.

לעילוי נשמת

ר' נתנאל ב"ר אפרים ע"ה נסים

נפטר ביום ט"ז סיון ה'תשס"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת דבורה בת אסתר תחיל' נסים

לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת

גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י ילדיהם

ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים

ר' אפרים וזוגתו מרת מריטה שיחיו נסים

ר' דוד וזוגתו מרת אורה שיחיו בורק

* * *

לעילוי נשמת

ר' שלמה ב"ר יוסף ע"ה קרמרמן

נפטר ביום ט' מ"ח ה'תשס"ח

וזוגתו מרת רבקה לאה ב"ר נחום ע"ה קרמרמן

נפטרה ביום י"א שבט ה'תש"פ

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י ילדיהם

ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים

ר' נחום יוסף שיחיו קרמרמן

ר' גרשון שמואל וזוגתו מרת רונית שיחיו קרמרמן

ר' מרדכי יצחק וזוגתו מרת גיטל שיחיו אפסל

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.
יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.
המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).
שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".
מעין חי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.
האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,
על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.
הקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,
בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.
ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).
דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.
לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת "אהלי תורה", ניו-יורק.
דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

הרה"ת ר' מנחם מענדל שיחי' גרינבוים,
ליום הולדתו, כ"ט שבט
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י ידידו

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

הי' שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula*!!!
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>